

SUN'IY INTELEKT TEXNOLOGIYALARIDAN TA'LIM JARAYONIDA FOYDALANISHNING ISTIQBOLLARI

Abdusamatova Sadoqat Xojiakbar qizi

Islom Karimov nomidagi TDTU Axborot tizimlari va texnologiyalari yo'nalishi talabasi, e-mail: abdusamatovasadoqat@gmail.com,

Teshaboyev Ixtiyor Komil o'g'li

Al-Xorazimiy nomidagi TATU Kiber xavfsizlik fakulteti Axborot xavfsizligi yo'nalishi talabasi, e-mail: ixtiyorteshaboyev2002@gmail.com,
asindarov07@gmail.com

Sindarov Asadbek Otabek o'g'li

Al-Xorazimiy nomidagi TATU Kiber xavfsizlik fakulteti Axborot xavfsizligi yo'nalishi talabasi, e-mail: ixtiyorteshaboyev2002@gmail.com,
asindarov07@gmail.com

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada zamonaviy sun'iy intellekt texnologiyalaridan ta'lim jarayonida qo'lanilishi, uning ko'rgazmali va qiziqarli bo'lishi talabalar uchun qiziqarli bo'lishi masalalari keltirilgan.

***Kalit so'zlar:** sun'iy intellekt, neyron texnologiyalar, kompyuter yordamida o'qitish, ta'limda AI.*

Hozirgi vaqtda jamiyat hayotining turli sohalarida sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etishga bag'ishlangan turli nuqtai nazarlardan (ijtimoiy, iqtisodiy, axloqiy, huquqiy) keng qamrovli tadqiqotlar alohida ahamiyatga ega.

Imkoniyat va tahdidlarni aniqlash, sun'iy intellektdan amaliyotda foydalanish chegaralarini aniqlash muhim ahamiyatga ega.

AIning ta'limda (AIEd) ortib borayotgan qo'llanilishi fanlararo yondashuvlarni talab qiladi, aksariyat AI tadqiqotlari faqat STEM sohalarida amalga oshiriladi. Doimiy ravishda, so'nggi bir necha adabiyot sharhlari AIEd tadqiqotlarida ta'lim istiqbollari yo'qligini ta'kidladi. Bundan tashqari, tadqiqotchilar so'nggi yigirma yil ichida chop etilgan sun'iy intellektga asoslangan elektron ta'lim tadqiqotlarida aniqlanganidek, ta'lim nazariyalari va modellari yo'qligi haqida tashvish bildirishdi. Shuni ham ta'kidlash joizki, AIE innovatsiyalari dastlabki, eksperimental bosqichda qolmoqda va AIGA moslashtirilgan moslashuvchan tizimlar kabi tegishli tadbirlarda ta'lim muassasalari bilan kam hamkorlik mavjud. Natijada, AIE texnologiyalari nima qilishi mumkinligi va ular haqiqiy ta'lim sharoitlarida qanday amalga oshirilishi o'rtasida jiddiy bo'shliq paydo bo'ldi

Ta'lim uchun sun'iy intellekt texnologiyalarini yanada taraqqiy ettirish maqsadida ushbu maqola AIE bo'yicha kengroq hamjamiyatga, jumladan o'qituvchilar, ta'lim tadqiqotchilari, AI texnologiyasi yaratuvchilari va boshqa manfaatdor tomonlarga AIE haqida chuqurroq tushuncha hosil qilishda, jumladan, uning hozirgi holati, potentsiallari, muammolari va boshqalarga yordam berish niyatida. kelajak yo'nalishlari. Xususan, tegishli adabiyotlarning ushbu keng qamrovli sharhi bir nechta tahlil usullari orqali quyidagi maqsadlarga erishishga qaratilgan:

- so'nggi o'n yilliklardagi AIEd tadqiqot nashrlarining landshaftini xaritalash,
- empirik tadqiqotlarda qayd etilganidek, sun'iy intellekt texnologiyalari va ularning ta'lim dasturlari va afzalliklarini aniqlash;
- o'qituvchilar va sun'iy intellekt texnologiyalari bo'yicha mutaxassislar uchun amaliy ko'rsatmalar, misollar, ilhom va boshqa ma'lumotlarni ishlab chiqish,

- Turli xil tajriba sohalariga ega bo‘lgan manfaatdor tomonlar o‘rtasida aloqa va hamkorlikni osonlashtirish (masalan, texnologik ko‘nikmalar va o‘rganish nazariyalari va pedagogikalari),
- AIE tadqiqotlari va ishlanmalarini turli nuqtai nazardan tushunish (masalan, texnologiyalarni rivojlantirish, o‘qitish va o‘qitish, ta’lim tizimlari boshqaruvlari, ta’lim tadqiqotlari va boshqalar).
- AIE tadqiqot, ishlab chiqish, amalga oshirish va baholashda samarali hamkorlikni shakllantirish.

Shunday qilib, ta’limga alohida e’tibor qaratgan holda, ushbu maqola aralash usullarni qo‘llagan holda AIE bo‘yicha tegishli empirik tadqiqotlarni keng qamrovli ko‘rib chiqadi, shu jumladan tanlangan bibliometriya, toifali meta-trendlar tahlili va induktiv kontent tahlili. AIE tadqiqotlari bo‘yicha makro va mikro nuqtai nazarlarni yaratadi. AIE tadqiqotlarining hozirgi holatini keng ko‘rib chiqish orqali ushbu sharh, shuningdek, AIE bo‘yicha ko‘payib borayotgan tadqiqot adabiyotlarining tarixiy yoki meta-tahlillari uchun mustahkam asos yaratadi. Eng muhimi, ushbu maqola AIEning turli manfaatdor tomonlari uchun amaliy tavsiyalar beradi va AIE amaliyoti, tadqiqot, ishlab chiqish, joriy etish va baholash uchun yangi yo‘nalishlarni belgilaydi. Ta’lim nuqtai nazaridan, ushbu tadqiqot boshqa ko‘plab sharhlardan quyidagi farqlar bilan ajralib turadi:

- (a) tadqiqot savollari va qo‘shish va istisno qilish mezonlari bilan belgilangan doirasi,
- (b) turli xil tahlillar uchun tanlangan aralash usullar,
- (c) ta’lim bilan bog‘liq bo‘lgan yuqori darajada yo‘naltirilgan tahlillar va
- (d) ko‘p nuqtai nazardan ta’sir va munozaralar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Dilmurod Rahmatov “Oliy ta’lim tizimida sun’iy intellekt texnologiyalarini joriy etish istiqbollari” 2021 yil fevral *ACADEMICIA Xalqaro multidisipliner tadqiqot jurnali O‘zbekiston Milliy universiteti Jizzax filiali*.

2. Marina V. Jharova; Sergey Yu. Trapitsin; Viktor V. Timc “Ta’limda sun’iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish istiqbollari” 2021 *Sifat menejmenti, transport va axborot xavfsizligi, axborot texnologiyalari (IT&QM&IS) bo’yicha xalqaro konferensiya*.

3. Ke Chjan, Ayse Begum Aslan “Ta’lim uchun AI texnologiyalari: so‘nggi tadqiqotlar va kelajak yo‘nalishlari”